

ASOCIAȚIA PENTRU CULTURĂ BĂNĂȚEANĂ
FILIALA LUGOJ A SOCIETĂȚII DE ȘTIINȚE ISTORICE DIN ROMÂNIA
UNIVERSITATEA DIN ORADEA
ȘCOALA DOCTORALĂ DE ISTORIE – UNIVERSITATEA DIN ORADEA
CENTRUL DE STUDII INTERDISCIPLINARE „SILVIU DRAGOMIR”
ORADEA – CHIȘINĂU
MUZEUL DE ISTORIE, ETNOGRAFIE ȘI ARTĂ PLASTICĂ LUGOJ

în parteneriat cu

UNIVERSITATEA DIN PADOVA
UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA
UNIVERSITATEA EUROPEANĂ „DRĂGAN” LUGOJ
MUZEUL ȚĂRII CRIȘURILOR ORADEA
COMPLEXUL MUZEAL ARAD
MUZEUL NAȚIONAL AL BANATULUI TIMIȘOARA
MUZEUL BANATULUI MONTAN REȘIȚA
CENTRUL CULTURAL ȘI COMPLEXUL MUZEAL ORAVIȚA
SINDICATUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PREUNIVERSITAR TIMIȘ
PROTOPOPIATUL ORTODOX ROMÂN LUGOJ
EDITURA RATIO ET REVELATIO ORADEA

organizează

CONFERINȚA INTERNAȚIONALĂ DE ISTORIE
3rd INTERNATIONAL CONFERENCE ON HISTORY
ACTA HISTORICA CIVITATIS LUGOSIENSIS

Ediția a III-a, Lugoj, România, 8-10 decembrie 2023

**ISTORIE LOCALĂ ȘI ISTORIE NAȚIONALĂ ÎN CONTEXT
EUROPEAN**

*

**LOCAL HISTORY AND NATIONAL HISTORY
IN EUROPEAN CONTEXT**

COMITETUL ȘTIINȚIFIC / SCIENTIFIC COMMITTEE

Președinți onorifici / Honorary presidents

Prof. univ. dr. habil. Dan Octavian CEPRAGA (Universitatea din Padova / University of Padova)

Prof. univ. dr. habil. Ion EREMIA (Universitatea de Stat din Moldova / Moldova State University)

Prof. univ. dr. habil. Gabriel MOISA (Universitatea din Oradea / University of Oradea)

Președinte / President

Prof. univ. dr. habil. Sorin-Domițian ȘIPOȘ (Universitatea din Oradea / University of Oradea)

Membri / Members

Conf. univ. dr. Liliana ROTARU (Universitatea de Stat din Moldova / Moldova State University)

Lector univ. dr. Igor BERCU (Universitatea de Stat din Moldova / Moldova State University)

Dr. Doru SINACI (Instituția Prefectului – Județul Arad)

Lector univ. dr. Laura ARDELEAN (Universitatea din Oradea / University of Oradea)

Prof. dr. Dumitru TOMONI (Liceul Teoretic „Traian Vuia” Făget / “Traian Vuia” High School, Făget)

Muzeograf Daciana VUIA (Muzeul de Istorie, Etnografie și Artă Plastică / Museum of History, Ethnography and Fine Arts, Lugoj)

Muzeograf dr. Adrian DEHELEANU (Muzeul Național al Banatului / National Museum of Banat, Timișoara)

Muzeograf dr. Dacian RANCU (Muzeul Banatului Montan, Reșița / Museum of Banat Mountains, Reșița)

Muzeograf dr. Florina CIURE (Muzeul Țării Crișurilor / Țării Crișurilor Museum, Oradea)

Muzeograf dr. Ioan CIORBA (Muzeul Țării Crișurilor / Țării Crișurilor Museum, Oradea)

Dr. Raluca LAZAROVICI-VEREȘ (Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca)

Lector univ. dr. Adrian-Călin BOBA (Universitatea „Aurel Vlaicu” Arad / “Aurel Vlaicu” University of Arad)

Prof. dr. Constantin-Tufan STAN (Universitatea din Oradea / University of Oradea)

COMITETUL DE ORGANIZARE / ORGANIZING COMMITTEE

Președinți / Presidents

Prof. univ. dr. habil. Lucian-Emil ROȘCA (Universitatea de Vest Timișoara / West University of Timișoara – director de proiect / project manager)

Prof. dr. Constantin-Tufan STAN (Universitatea din Oradea / University of Oradea – director de proiect / project manager)

Vicepreședinți / Vice-presidents

Lector univ. dr. Laura ARDELEAN (Universitatea din Oradea / University of Oradea)

Prof. dr. Dumitru TOMONI (Liceul Teoretic „Traian Vuia” Făget / “Traian Vuia” High School, Făget)

Lector univ. dr. Cosmin PATCA (Universitatea din Oradea / University of Oradea)

Membri / Members

Muzeograf dr. Răzvan PINCA (Muzeul de Istorie, Etnografie și Artă Plastică/ Museum of History, Ethnography and Fine Arts, Lugoj)

Prof. Marian UȚĂ (Sindicatul Învățământului Preuniversitar Timiș)

Lector univ. dr. Adrian-Călin BOBA (Universitatea „Aurel Vlaicu” Arad / “Aurel Vlaicu” University of Arad)

Muzeograf drd. Oliviu GAIDOȘ (Muzeul de Istorie, Etnografie și Artă Plastică/ Museum of History, Ethnography and Fine Arts, Lugoj)

Col. rz. Ion TECA (Lugoj)

Lugoj, 1919: întâmpinarea Diviziei XI Orientale a Armatei Franceze
(Muzeul de Istorie, Etnografie și Artă Plastică Lugoj)

Békéscsaba, 1919: regele Ferdinand
întâmpinat de George Dobrin, prefectul județului Caraș-Severin,
și protopopul George Popovici
(colecția ing. Maia Dobrin, Lugoj)

P R O G R A M / CONFERENCE PROGRAM

VINERI, 8 DECEMBRIE/ FRIDAY, DECEMBER 8, 2023

Sala Parohială a Bisericii Romano-Catolice Lugoj/
Parish Hall of the Roman Catholic Church of Lugoj
17.00: **LANSARE DE CARTE / BOOK LAUNCH**

SÂMBĂTĂ, 9 DECEMBRIE/ SATURDAY, DECEMBER 9, 2023

9.30-10.00: sosirea participanților / arrival of participants
10.00-10.30: deschiderea oficială a Conferinței / Conference opening
10.30-11.00: conferință inaugurală / inaugural conference
11.00-11.15: pauză de cafea/ coffee break
11.15-12.00: comunicări științifice în plen / plenary session
12.00-13.40: lansări/prezentări editoriale /
book launches/editorial presentations
14.00-15.30: masa de prânz / lunch
15.30-19.00: comunicări științifice pe secțiuni / paper presentation sessions
19.00: serată muzicală și dineu / musical soiree and dinner

DUMINICĂ, 10 DECEMBRIE/ SUNDAY, DECEMBER 10, 2023

Vizitarea Școlii Gimnaziale din comuna Belinț: Muzeul de Istorie a Școlii din Belinț și Sala Constantin Gruescu – Muzeul Mineralogic al Banatului de Câmpie /
Visiting the School in Belinț commune: The History Museum of the School in Belinț and Constantin Gruescu Hall – Mineralogy Museum of Banat Plain.

Vizitarea expoziției Constantin Brâncuși de la Muzeul de Artă din Timișoara /
Visiting the Constantin Brâncuși exhibition at the Timișoara Art Museum

INFORMAȚII / INFORMATION:

+0743105357 (prof. dr. Constantin-T. STAN)

Site-ul Conferinței: <https://lugojhistoryconference.ro>

VINERI, 8 DECEMBRIE/ FRIDAY, DECEMBER 8, 2023

Sala Parohială a Bisericii Romano-Catolice Lugoj/
Parish Hall of the Roman Catholic Church of Lugoj

17.00: LANSARE DE CARTE / BOOK LAUNCH

Dr. Franz METZ (München)

Wo man singt, da lass dich nieder. Wusching und die Anfänge der Lugoscher Musikgeschichte [Acolo unde se cântă poți să te stabilești. Conrad Paul Wusching și începuturile istoriei muzicale a Lugojului], Edition Musik Südost, München, 2023

VINERI, 8.12.2023, ora 17
SALA PAROHIEI ROMANO-CATOLICE, LUGOJ

CONFERINȚĂ INTERNAȚIONALĂ DE ISTORIE „ACTA HISTORICA CIVITATIS LUGOSIENSIS” EDIȚIA III

**LANSARE DE CARTE
BUCHVORSTELLUNG**
(conferință în limbile germană și română)

Conferențiar / Referent:
Dr. **FRANZ METZ**

*CÂNTECUL LA ELACASĂ...
WUSCHING ȘI
ÎNCEPUTURILE ISTORIEI
MUZICII DIN LUGOJ*

**WO MAN SINGT, DA LASS
DICH NIEDER...
WUSCHING UND DIE
ANFÄNGE DER
LUGOSCHER
MUSIKGESCHICHTE**

Organizatori / Veranstalter:
FORUMUL DEMOCRAT AL GERMANILOR DIN BANAT, TIMIȘOARA
EPISCOPIA ROMANO-CATOLICĂ DE TIMIȘOARA
GERHARDSFORUM BANATER SCHWABEN e.V. MÜNCHEN

SÂMBĂȚĂ, 9 DECEMBRIE/ SATURDAY, DECEMBER 9, 2023

**10.00-10.30: DESCHIDEREA OFICIALĂ A CONFERINȚEI (A03)
CUVINTE DE SALUT / CONFERENCE OPENING**

- **Conf. univ. dr. Dumitru CORNEAN**, rectorul Universității Europene „Drăgan”
- **Ec. jr. Bogdan BLIDARIU**, primarul interimar al municipiului Lugoj
- **Prof. univ. dr. habil. Sorin-Domițian ȘIPOȘ**, prorectorul Universității din Oradea
- **Prof. univ. dr. habil. Gabriel MOISA**, decanul Facultății de Istorie, Relații Internaționale, Științe Politice și Științele Comunicării – Universitatea din Oradea
- **Dr. Doru SINACI**, Instituția Prefectului – Județul Arad
- **Prof. univ. dr. habil. Lucian-Emil ROȘCA**, Universitatea de Vest Timișoara, președintele Asociației pentru Cultură Bănățeană
- **Prof. univ. dr. habil. Ion EREMIA**, directorul Centrului de Studii Interdisciplinare „Silviu Dragomir” – Universitatea de Stat din Moldova
- **Preot Ionuț FURDEAN**, Protopopul Ortodox al Lugojului

**10.30-11.00: CONFERINȚĂ INAUGURALĂ (A03) /
INAUGURAL CONFERENCE**

Prof. univ. dr. habil. Gabriel MOISA, drd. Ancuța ȘCHIOP (Universitatea din Oradea)

Evenimentele din decembrie 1989. O perspectivă istoriografică

11.00-11.15: pauză de cafea / coffee break

**11.15-12.00: COMUNICĂRI ȘTIINȚIFICE ÎN PLEN (A03) /
PLENARY SESSION**

Moderatori/Moderators

Prof. univ. dr. habil. Gabriel MOISA

Dr. Doru SINACI

Dr. Constantin-Tufan STAN

11.15-11.30: Prof. univ. dr. habil. Sorin ȘIPOȘ (Universitatea din Oradea)

Consemnări documentare scrise despre cetatea și domeniul Valcăului, comitatul Crasna, în Evul Mediu (secolele XII-XV)

11.30-11.45: Prof. univ. dr. habil. Ion EREMIA (Universitatea de Stat din Moldova)

Așezământul „Obrazovaniei Oblastei Basarabiei” din anul 1818

11.45-12.00: Dr. Doru SINACI (Instituția Prefectului – Județul Arad)

De la blagoslovenie la binecuvântare și de la slavă la mărire – parcursul iluminist al preparanzilor și teologilor arădeni

**12.00-13.40: LANSĂRI / PREZENTĂRI EDITORIALE (A03) /
BOOK LAUNCHES/EDITORIAL PRESENTATIONS**

Moderatori/Moderators

Prof. univ. dr. habil. Sorin ȘIPOȘ

Prof. univ. dr. habil. Gabriel MOISA

Prof. univ. dr. habil. Ion EREMIA

Dr. Doru SINACI

Dr. Raluca LAZAROVICI-VEREȘ

Istorie locală și istorie națională în context european; coordonatori: Sorin ȘIPOȘ, Constantin-Tufan STAN, Roxana IVAȘCA, Cosmin PATCA (Editura Muzeului Țării Crișurilor, Oradea, 2022)

Istorie locală și istorie națională în context european. Repere bănățene, coordonatori: Sorin ȘIPOȘ, Laura ARDELEAN, Cosmin PATCA, Constantin-Tufan STAN, volumul II al Conferinței Internaționale de Istorie „Acta Historica Civitatis Lugosiensis”, Ediția I, 17-19 septembrie 2021 (Editura Eurostampa, Timișoara, 2023)

Istorie locală și istorie națională în context european, coordonatori: Sorin ȘIPOȘ, Laura ARDELEAN, Cosmin PATCA, Raluca LAZAROVICI-VEREȘ, Constantin-Tufan STAN, volumul Conferinței Internaționale de Istorie „Acta Historica Civitatis Lugosiensis”, Ediția a II-a, 28-30 octombrie 2022 (Editura Eurostampa Timișoara, Editura Ratio et Revelatio, Oradea, 2023); prezintă/presents: prof. univ. dr. Sorin ȘIPOȘ

Alberto CASTALDINI: *Ipoteza mimetică. Despre evrei și originile modernității*, traducere din italiană de Raluca LAZAROVICI-VEREȘ (Editura Ratio et Revelatio, Oradea, 2018)

Alberto CASTALDINI: *Contra Genezei. Antropopoieza, evreii și național-socialismul*, traducere din italiană și postfață de Raluca LAZAROVICI-VEREȘ, prefață de Mihaela GLIGOR (Editura Ratio et Revelatio, Oradea, 2023)

Hedwig CONRAD-MARTIUS (ed.): *Scrisorile lui Edith Stein către Hedwig Conrad-Martius*, Introducere de Francesco ALFIERI, traducere din germană de Maria-Magdalena ANGHELESCU (Editura Ratio et Revelatio, Oradea, 2023); prezintă/presents: Raluca LAZAROVICI-VEREȘ, director editorial și cofondator al Editurii Ratio et Revelatio Oradea

Diana EȚCO: *Crezuri. Pagini de mitologie și istorie antică. Poeme istorice* (Pontos, Chișinău, 2023); *Politici imperiale și școlile bisericesti primare din Basarabia țaristă*

(1812-1917), Chișinău, 2023; redactor științific: Demir DRAGNEV; referenți științifici: Ion XENOFONTOV, Valentin CONSTANTINOV; prezintă: autoarea

Attila F. BALÁZS: *Das explodierte Aquarium*, traducere din limba maghiară de Ana ÖRDÖG (Windrose, Austria, 2023); prezintă: Ana ÖRDÖG

Constantin-Tufan STAN: *Timișoara muzicală. Tradiție și contemporaneitate* (Editura Eurostampa, Timișoara, 2023); prezintă: autorul

Dumitru TOMONI: *Țara Făgetului. Istorie, spiritualitate, turism* (Editura Eurostampa, Timișoara, 2022)

Restituiri bănățene, nr. X, ediție îngrijită de Dumitru TOMONI și Horațiu SUCIU (Editura Eurostampa, Timișoara, 2022); prezintă: Dumitru TOMONI

Ion TRAIĂ, Martin OLARU, Vasile IACOB, Titu PERVULESCU: *Publicistul Constantin Nedelcu și apropiații săi* (Editura Eurostampa, Timișoara, 2023); prezintă: Ion TRAIĂ

Revista „Nedeia” a Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Caraș-Severin, nr. 21/2023; prezintă: Angelica HERAC

Avram BOȚA: *Ghidul Văii Bistrei, județul Caraș-Severin* (Editura Tim, Reșița, 2023); prezintă: autorul

Revista „Ateneu arădean”, IV, nr. 5/2023, editată de Biblioteca Județeană „Alexandru D. Xenopol” Arad; prezintă: Ioana NISTOR

Sergiu SOICA: *Episcopul Valeriu Traian Frențiu în dosarele Securității* (Editura Mega, Cluj-Napoca, 2023)

Colecția „Bibliotheca Banatica”; prezintă: Daniela FLORIAN, directorul Editurii și Tipografiei David Press Print, Timișoara

Gheorghe JURMA: *Diaconovici* (Editura Tim, Reșița, 2023, Seria „Personalități culturale din Caraș-Severin”); prezintă: Gabriela ȘERBAN

Mihai VIȘAN, Gabriela ȘERBAN: *Parohia romano-catolică Bocșa Montană la tricentenar. 1723-2023* (Editura Tim, Reșița, 2023, Seria „Bocșa, istorie și cultură”); prezintă: Mihai VIȘAN

Colonel rz. Ion TECA: *Expoziție Foto - Personalități Militare Bănățene*

14.00-15.30: Masa de prânz (salonul restaurantului „Domacris” – str. Filaret Barbu) / Lunch

**15.30-19.00: Secțiunea I: ISTORIE ȘI ISTORIA MENTALITĂȚILOR (A03) /
1st SESSION: HISTORY AND HISTORY OF MENTALITIES**

Moderatori/Moderators
Prof. univ. dr. habil. Ion EREMIA
Dr. Ligia BOLDEA
Dr. Adrian ARDEȚ

15.30-15.45: Prof. Avram BOȚA (Oțelu Roșu)

Valea Bistrei – repere istorice

15.45-16.00: Dr. Adrian ARDEȚ (cercetător științific II, MJERG Caransebeș / Academia Română, Filiala Timișoara), **Dr. Carmen ARDEȚ** (Colegiul Național „Traian Doda” Caransebeș)

Romanii și râul Timiș în Antichitate

16.00-16.15: Dr. Dan-Traian DEMETER (Lugoj)

Însemne hermetice pe monede romane

16.15-16.30: Dr. Ligia BOLDEA (cercetător științific II, Muzeul Banatului Montan Reșița)

Procese și cazuistică în Banatul medieval (secolele XIV-XV)

16.30-16.45: Dr. Constantin-Tufan STAN (Universitatea din Oradea)

Acațiu (Ákos) Barscai – ultimul ban al Banatului de Lugoj și Caransebeș

pauză / break

Moderatori/Moderators
Prof. univ. dr. habil. Sorin Domițian ȘIPOȘ
Prof. univ. dr. habil. Ion EREMIA
Lector univ. dr. Laura ARDELEAN

16.45-17.00: Lector univ. dr. Laura ARDELEAN (Universitatea din Oradea)

Limba anticilor greci și cercurile culturale renaștentiste orădene din secolul al XV-lea și începutul secolului al XVI-lea

17.00-17.15: Dr. Florina CIURE (Muzeul Țării Crișurilor Oradea)

Referințele lui Casimir Freschot despre evenimentele politice din Transilvania secolului al XVII-lea

17.15-17.30: Dr. Dan-Dumitru GÂRJOABĂ (Parohia Ortodoxă Română Sânmihaiu Român)

Dimitrie Cantemir – reprezentant al umanismului românesc

17.30-17.45: Dr. Ioan CIORBA (Muzeul Țării Crișurilor Oradea)

Crizele de subzistență din lumea transilvăneană în ultimele decenii ale secolului al XVIII-lea

17.45-18.00: Conf. univ. dr. Igor ȘAROV (Universitatea de Stat din Moldova)

Probleme de istorie a Moldovei în cercetările istoricilor din Imperiul Rus până la anexarea Basarabiei din anul 1812

18.00-18.15: Lector univ. dr. Igor BERCU (Universitatea de Stat din Moldova)

„Re-âvă-le” din Țara Moldovei în contextul războiului ruso-otoman din anii 1806-1812

18.15-18.30: Prof. univ. dr. habil. Sorin Domițian ȘIPOȘ, Lector univ. dr. Cosmin PATCA, Mircea MATEI (Universitatea din Oradea)

Între memorie și uitare. Cultul lui Avram Iancu prin monumentele de for public. Aspecte introductive

18.30-18.45: Conf. univ. dr. Ioan DAVID (Filiala Timișoara a Academiei Române)

Traian Iancu – centenar! O sută de ani de la nașterea scriitorului făgețean

15.30-19.00: Secțiunea a II-a: ISTORIE ȘI ISTORIA MENTALITĂȚILOR (A02) / 2nd SESSION: HISTORY AND HISTORY OF MENTALITIES

Moderatori/Moderators

Dr. Diana EȚCO

Drd. Oliviu GAIDOȘ

Minodora DAMIAN

15.30-15.45: Prof. Bogdan SECULICI (Liceul Teoretic „Alexandru Mocioni” Ciacova)

Ciacova în secolele XVIII-XX

15.45-16.00: Prof. Horațiu SUCIU (Liceul „Julia Hasdeu” Lugoj)

Manifestări antisemite în Banatul primei jumătăți a secolului al XIX-lea

16.00-16.15: Prof. Mihai VLĂDIA (comuna Eftimie Murgu)

Dr. Ioan Sârbu și activitatea sa politică

16.15-16.30: Drd. Oliviu GAIDOȘ (Muzeul de Istorie, Etnografie și Artă Plastică Lugoj)

Utilizarea fotografiei în cercetarea criminalistică din Banat în perioada dualistă

16.30-16.45: Alin VLĂDIA (Universitatea din București)

Ioan Craia, unul dintre eroii necunoscuți ai Primului Război Mondial

16.45-17.00: Minodora DAMIAN (Muzeul Banatului Montan Reșița)

Restaurante din Reșița interbelică – studiu de caz: Restaurantul „Oltenia”

17.00-17.15: Dr. Raluca LAZAROVICI-VEREȘ (Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca)

Poveștile de dragoste și supraviețuire ale Casei „Darvas-La Roche” din Oradea. Istoria din memorie

Moderatori/Moderators

Dr. Adrian DEHELEANU

Dr. Marcel REVENCO

17.15-17.30: Lector univ. dr. Eusebiu NARAI (Universitatea de Vest Timișoara)

Relațiile româno-cehoslovace în prima jumătate a anului 1932 reflectate în paginile cotidianului „Vestul” din Timișoara

17.30-17.45: Dr. Adrian DEHELEANU (Muzeul Național al Banatului Timișoara)

Imaginea ca martor al istoriei în arta oficială a regimului comunist din România în perioada 1965-1989

17.45-18.00: Prof. dr. Gabriela-Violeta BICA (Liceul Tehnologic „Sfântul Dimitrie” Teregova, Caraș-Severin)

Perspective ale muncii în perioada regimului comunist reflectate în mărturiile orale din zona Banatului montan

18.00-18.15: Dr. Diana EȚCO (Institutul de Istorie al Universității de Stat din Moldova)

Educație profesională în Basarabia. Perspective și rezultate

18.15-18.30: Dr. Marcel REVENCO (Universitatea de Stat din Moldova)

Comerțul cu produse ale industriei ușoare dintre Republica Moldova și România în perioada anilor 1991-2016

18.30-18.45: Lector univ. dr. Irina POP (Universitatea din Oradea)

Unmasking Xenophobia: Media Portrayal of Ukrainian Refugees in Romania

18.45-19.00: Lector univ. dr. Oana Roxana IVAN-HOROBET (Universitatea de Vest Timișoara)

Proiecte europene la Universitatea de Vest Timișoara – o perspectivă istorică

Discuții / Discussions

15.30-19.00: Secțiunea a III-a: ISTORIA BISERICII, A CULTURII ȘI MUZEOGRAFIE (A01) /
3rd SESSION: CHURCH AND CULTURE HISTORY AND MUSEOGRAPHY

Moderatori/Moderators
Lector univ. dr. Daniel ALIC
Dr. Dacian RANCU
Dr. Dumitru TOMONI

15.30-15.45: Gabriela ȘERBAN (documentarist, manager la Biblioteca Orășenească „Tata Oancea” Bocșa)

*In memoriam Dr. Corneliu Diaconovici (18 februarie 1859 – 17 august 1923)
– 100 de ani de la plecarea în veșnicie și 125 de ani de la apariția primului
volum al primei Enciclopedii românești (1898 – 1904)*

15.45-16.00: Lector univ. dr. Daniel ALIC (Universitatea de Vest Timișoara, Mitropolia Banatului)

*Episcopatul ortodox din Banat și implicarea în problemele națiunii în anii
dinaintea Primului Război Mondial*

16.00-16.15: Prof. drd. Ioana NISTOR (documentarist la Biblioteca Județeană „Alexandru D. Xenopol” Arad, Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca)

Actanți și acțiuni reflectate în ședințele Sinodului Eparhial Arad din anul 1925

16.15-16.30: Dr. Dumitru TOMONI (Liceul Teoretic „Traian Vuia” Făget)

*Lugojul și ASTRA în perioada interbelică. Activitatea despărțământului central
județean Severin (1929-1937)*

16.30-16.45: Dr. Dacian RANCU (Muzeul Banatului Montan, Reșița)

Muzeul Almăjului – rol și contribuție la dezvoltarea spirituală a Văii Almăjului

16.45-17.00: Ec. Gheorghe CHIRAN (documentarist la Centrul Cultural și Complexul Muzeal Oravița)

*Prima Expoziție Montanistică din Imperiul Austro-Ungar, Oravița, 1869.
Descriere, evaluări, efecte*

17.00-17.15: pauză / break

Moderatori/Moderators
Dr. Nicoleta DEMIAN
Prof. drd. Ioana NISTOR
Drd. Raimondo RUPP

17.15-17.30: Prof. Dan OBERȘTERESCU (Reșița)

Izvoare almejene – semnificația unei instituții

17.30-17.45: Alexander-Waldemar MEGERLE (Asociația „Casa Artelor Tradiționale” Lugoj)

„Perișorul lui, pana corbului”. Podoaba capului și frizura țăranului bănățean în fotografiile de epocă

17.45-18.00: Drd. Raimondo RUPP (Universitatea „Babeș-Bolyai”, Episcopia Greco-Catolică de Lugoj)

Propaganda și efectele sale, în anul 1948, asupra Episcopiei Greco-Catolice de Lugoj

18.00-18.15: Dr. Nicoleta DEMIAN (cercetător științific la Muzeul Național al Banatului Timișoara)

Medalii de Anina din colecția Muzeului Național al Banatului Timișoara

18.15-18.30: Prof. dr. Mihai VIȘAN (Bocșa)

Romano-catolicismul în spațiul bănățean. Cazul Bocșa

18.30-18.45: Zoltán GÁLL (pastor la Parohia Reformată Lugoj)

O istorie a bisericii reformate lugojene

18.45-19.00: Dr. Ionel BOTA (Centrul de Studii Bănățene „Sim. Sam. Moldovan” Oravița)

Sensibilitatea etnică și confesiune în Oravița perioadei 1718-1950

Discuții / Discussions

15.30-19.00: Secțiunea a IV-a: ISTORIOGRAFIE MUZICALĂ (A1.1.) / 4TH SESSION: HISTORIOGRAPHY OF MUSIC

Moderatori/Moderators

Prof. univ. dr. Lucian-Emil ROȘCA

Conf. univ. dr. Ion ARDEREANU

Lector univ. dr. Adrian-Călin BOBA

15.30-15.45: Lector univ. dr. Adrian-Călin BOBA (Universitatea „Aurel Vlaicu” Arad)

Activitatea corală din Banatul istoric – simbol al identității spirituale și naționale

15.45-16.00: Prof. univ. dr. habil. Lucian-Emil ROȘCA (Universitatea de Vest Timișoara)

Repere istoriografice ale publicațiilor bănățene

16.00-16.15: Dr. Lavinius NIKOLAJEVIĆ (Universitatea de Vest Timișoara)

Repere istoriografice asupra cercetărilor folclorice realizate de către Trandafir Jurjovan în Banatul sârbesc

16.15-16.30: Drd. Dejan POPOV (Universitatea de Vest Timișoara)

Mișcarea de trezire a conștiinței naționale a sârbilor bănățeni reflectată în activitatea societăților de cântări la sfârșitul secolului al XIX-lea

16.30-16.45: Drd. Adrian BALLA (Universitatea de Vest Timișoara)

Muzica tradițională – sursă de inspirație pentru compozitorii bănățeni

16.45-17.00: Conf. univ. dr. Ion ARDEREANU (Universitatea „Aurel Vlaicu” Arad)

Ion Vidu la 160 de ani de la naștere. Moștenirea culturală a marelui doinitor al Banatului

17.00-17.15: pauză / break

Moderatori/Moderators

Prof. univ. dr. Lucian-Emil ROȘCA

Prof. univ. dr. Dumitru JOMPAN

Dr. Franz METZ

Conf. univ. dr. Ion ARDEREANU

17.15-17.30: Drd. Gabriela HLUȘCU (Universitatea de Vest Timișoara)

Lugosi din Lugoj – vocea și muzica lui Dracula în filmul lui Tod Browning (1931)

17.30-17.45: Drd. Mariana STRATULAT (Universitatea de Vest Timișoara)

Contribuția remarcabilă a dirijorului Ion Rotariu Cordân la patrimoniul muzical și cultural al românilor din Banatul sârbesc

17.45-18.00: Dr. Valentin MIK (Săptămânalul „Libertatea”, Panciova, Republica Serbia)

Activitatea corală a românilor din Satu Nou (Banatul sârbesc)

18.00-18.15: Prof. univ. dr. Dumitru JOMPAN (Marga)

Constelația muzicală Antoniu Sequens

18.15-18.30: Pr. dr. Emanuel GAFIȚA (Garnizoana Lugoj)

Generalul-muzician Dimitrie Petrescu Tocineanu – erou al Lugoșului

18.30-18.45: Dr. Franz METZ (München)

Wo man singt, da lass dich nieder. Wusching und die Anfänge der Lugoscher Musikgeschichte [Acolo unde se cântă poși să te stabilești. Conrad Paul Wusching și începuturile istoriei muzicale a Lugoșului]

Discuții / Discussions

**19.00: SERATĂ MUZICALĂ ȘI DINEU /
MUSICAL SOIRÉE AND DINNER**

(Holul de marmură al Universității Europene „Drăgan”/
The Marble Hall of the „Drăgan” European University)

Își dau concursul elevi și profesori de la Școala Gimnazială de Muzică „Filaret Barbu” din Lugoj, Liceul de Muzică „Ion Vidu” din Timișoara și Colegiul „Valeriu Braniște” din Lugoj.

Corul „Armonii” al Școlii Gimnaziale de Muzică „Filaret Barbu” Lugoj;
dirijor: prof. Claudia CREȚIU

DUMINICĂ, 10 DECEMBRIE / SUNDAY, DECEMBER 10, 2023

Vizitarea Școlii Gimnaziale din comuna Belinț (director: prof. Diana PISTRUI): Muzeul de Istorie a Școlii din Belinț și Sala Constantin Gruescu – Muzeul Mineralogic al Banatului de Câmpie.

Visiting the School in Belinț commune (manager prof. Diana PISTRUI): The History Museum of the School in Belinț and Constantin Gruescu Hall – Mineralogy Museum of Banat Plain.

Vizitarea expoziției Constantin Brâncuși de la Muzeul de Artă din Timișoara / Visiting the Constantin Brâncuși exhibition at the Timișoara Art Museum.

Autori program: lector univ. dr. Laura ARDELEAN, prof. dr. Constantin-T. STAN
Grafică și tipar: GoMedia Lugoj

SERATĂ MUZICALĂ

dedicată participanților la cea de-a III-a ediție
a Conferinței Internaționale de Istorie – Lugoj 2023

ACTA HISTORICA CIVITATIS LUGOSIENSIS

Își dau concursul:

- Andrei ANTON și Alex DAVID – clarinet, saxofon (prof. Lucian COSTI, prof. Mircea PETRUȚ) – Școala Gimnazială de Muzică „Filaret Barbu” și Liceul Tehnologic „Valeriu Braniște” Lugoj
- Sara LUCA, Eric LÁSZLÓ, Armin ZAHARIA, Antonia PFEIFFER, Leopold LÁSZLÓ, Ilinca PFEIFFER (prof. Ramona CRINA, prof. dr. Victor PĂRĂU) – Liceul de Muzică „Ion Vidu” Timișoara
- Corul „Armonii” al Școlii Gimnaziale de Muzică „Filaret Barbu” Lugoj; dirijor: prof. Claudia CREȚIU

Antonia PFEIFFER

Eric și Leopold LÁSZLÓ

Ilinca PFEIFFER

Armin ZAHARIA

Andrei ANTON,
prof. Mircea PETRUȚ,
Alex DAVID

Sara LUCA

